

בש"פ 7578/14 - מדינת ישראל נגד מוחמד רחאל, מעתצאם קבהא, נסרי אל נואויה

בבית המשפט העליון

בש"פ 7578/14

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

המבקש: מדינת ישראל

נגד

המשיבים: 1. מוחמד רחאל
2. מעתצאם קבהא
3. נסרי אל נואויה

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין
הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

בשם המבקשת: עו"ד עילית מידן

בשם המשיב 1: עו"ד ויסאם לידאווי

בשם המשיב 3: עו"ד גיא עין-צבי

החלטה

בקשה להארכת מעצרים של המשיבים 1 ו-3 לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 ב-90 ימים או עד למתן פסק הדין בעניינם בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם.

1. נגד המשיבים הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות של הובלה ונשיאת נשק שלא כדין ושיבוש מהלכי משפט. על פי הנטען בכתב האישום, ביום 30.1.2014 בשעת ערב הגיעו המשיבים במכוניתו של המשיב 1 למחסום 407, המשמש נקודת מעבר מאזור טול כרם, וביקשו להיכנס לישראל. המשיבים נשאו בחלל הגלגל החלופי בתא המטען שלושה כלי נשק מאולתרים דמויי תת מקלע ובכל אחד מחסנית תואמת. לאחר מעצרים של המשיבים ובזמן ששהו יחדיו בתא המעצר, שוחחו ביניהם על חקירתם ותיאמו גרסאות.
2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המבקשת בקשה לעצור את המשיבים עד לתום ההליכים נגדם. בדיון מיום 8.4.2014 הסכים בא כוח המשיב 2 לקיומן של ראיות לכאורה תוך ששמר על זכותו להגיש בקשה לבחינת חלופת מעצר (מאחר שהמשיב 2 הסכים להארכת מעצרו, עניינו לא נדון). באותו יום התקיים דיון בשאלת קיומן של ראיות לכאורה בעניינם של המשיבים 1 ו-3, וביום 29.4.2014 הודיע בית המשפט כי מפאת עומס שבו הוא נתון, החלטה בעניינם תינתן ביום 8.5.2014. ביום 8.5.2014 קבע בית המשפט (כב' השופטת ש' בן שלמה) כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת המעשים המיוחסים למשיבים 1 ו-3, כמו גם עילת מעצר, ונעתר לבקשה לעצור את המשיב 1 עד תום ההליכים, בשים לב לעברו הפלילי. בצד זאת הורה בית המשפט על הגשת תסקיר בעניינו של המשיב 3, שלו עבר פלילי אך לא בעבירות דומות לאלו נושא כתב האישום. ביום 10.6.2014 הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב 3 עד תום ההליכים, בין היתר על סמך תסקיר שירות המבחן שנמנע מלהמליץ על שחרורו לחלופה.
3. אשר להתקדמות ההליך העיקרי: ביום 16.2.2014, לצד הגשת כתב האישום, הגישה המבקשת בקשה להאריך את מועד הוצאת תעודת חיסיון ובית המשפט נעתר לבקשה. הדיון בעניינם של המשיבים נקבע ליום 9.3.2014 ונוכח בקשת באי כוחם לערוך בירורים נוספים באשר לחומר הראיות, נדחה מועד הדיון ליום 16.3.2014. הדיון נדחה שלוש פעמים נוספות לבקשת באי כוח המשיבים כדי שיוכלו לקבל את כל חומר החקירה ולסיים את ההתדיינות בהליך המעצר בטרם יגישו את תגובתם לכתב האישום. בדיון שנתקיים ביום 8.6.2014 כפרו המשיבים בעובדות כתב האישום. ביום 18.6.2014 קבע בית המשפט מועדי הוכחות כדלקמן: 15.12.2014, 22.12.2014 ו-5.1.2014, כולם למשך כל היום.
4. לטענת המבקשת, מסוכנותם של המשיבים לביטחון הציבור ממשית, כנלמד מחומרת המעשים המיוחסים להם וכעולה מעברם הפלילי. נגד המשיב 1 שתי הרשעות קודמות - סיוע לחבלה חמורה; החזקת נשק שלא כדין; פציעה כשהעברייני נושא נשק; איומים והחזקת סכין - בגינן הוא נדון למאסר בפועל בן 10 חודשים. כמו כן תלוי ועומד נגדו מאסר מותנה של 12 חודשים, שהוא בר הפעלה אם יורשע בעבירות במקרה דנן. למשיב 3 שתי הרשעות קודמות בעבירות חבלה; ניסיון לתקיפה; והחזקת סם מסוכן לצריכה עצמית, והתסקיר בעניינו לא המליץ על שחרור לחלופה. עוד טוענת המבקשת כי מסוכנות המשיבים נלמדת מן המעשה המיוחס להם, הברחת שלושה כלי נשק משטח הגדה לישראל; ומכך שהמשיבים תיאמו גרסאות בתא המעצר ואינם נרתעים מפני גורמי אכיפת החוק אף לאחר מעצרים. המשיבה מוסיפה כי התמשכות ההליכים נבעה מבקשות חוזרות של באי כוח המשיבים לדחות את הדיונים. עוד נטען כי נוכח ההיקף של כתב האישום קיים סיכוי סביר לסיום ההליך במהלך תקופת ההארכה המבוקשת.

5. בדיון לפני התנגד בא כוח המשיב 1 לבקשה. לטענתו, התמשכות ההליכים אמנם נובעת בין היתר מן הצורך לעיין בחומרי החקירה של המשיב 2 שמסר פרטים על מעורבות המשיבים בפרשה, אך בעיקר מאילוצי יומן בית המשפט, שלא מצדיקים את הארכת המעצר המבוקשת. לשיטתו, ההליך לא יסתיים בשלוש הישיבות שנקבעו עד כה; ואין חשש לשיבוש הליכי משפט שכן עדי התביעה הם שוטרים או אנשי שירות הביטחון הכללי. עוד טוען בא כוח המשיב 1 כי חלופת מעצר בביתו של המשיב 1 בנצרת, במקום רחוק באופן יחסי ממקום ביצוע העבירה עשויה, בכפוף לתנאים מסוימים, לאיין את מסוכנותו. בא כוח המשיב 3 מצטרף לטענות המשיב 1, ומוסיף כי החומרים מחקירת המשיב 2 חיוניים להגנת המשיבים שכן עולה מהם כי המשיב 2 סוחר בנשק. כמו כן, נטען כי בחלוף תשעה חודשים על בית המשפט ליתן משקל גדול יותר לחלופת המעצר המוצעת בעניינו של המשיב 3. משכך, יש לטענתו להעניק משקל מצומצם יותר לאמירה בתסקיר שלפיה החלופה המוצעת מצויה בסביבה שתשפיע באופן שלילי על המשיב 3. זאת, בשים לב לכך שסיכון זה יפחת בחלופה של מעצר בית. בנוסף טוען בא כוח המשיב 3 כי העונש הצפוי למרשו בנסיבות המקרה עומד על כ-12 חודשים ולכן תקופת המעצר של המשיב 3 מתקרבת לסף הענישה מבלי שהורשע בדיון.

6. כידוע, עם חלוף הזמן מוסטת נקודת האיזון מאינטרס ההגנה על שלום הציבור והחשש משיבוש הליכי משפט לעבר זכותו של הנאשם לחירות. ככל שתקופת המעצר מתארכת, מועתק מרכז הכובד אל עבר זכותו של הנאשם לחירות וחזקת החפות העומדת לו (בש"פ 4593/06 מדינת ישראל נ' שורפי, פסקה 4 (20.6.2006)); בש"פ 552/13 מדינת ישראל נ' דלו, פסקה 5 (31.1.2013)). ברם, התמשכות תקופה המעצר היא שיקול אחד בלבד שאותו יש לאזן מול שיקולים נוספים וביניהם העילות שהובילו למעצר לכתחילה; משך הזמן שידרש לניהול המשפט עד שיסתיים; גורמי התארכות ההליכים ואופייה; עברו הפלילי של הנאשם; והאפשרות להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה פחותה (בש"פ 1578/14 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 9 (13.3.2014)).

7. לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל. חלק מהאחריות להתמשכות ההליכים רובצת לפתחם של הצדדים (בית המשפט נעתר לבקשת המבקשת להאריך מועד להגשת תעודת חיסיון ודחה את המענה לאישום ב-45 ימים בשל כך; ובאי כוח המשיבים מצדם ביקשו לדחות את מועד המענה לאישום ארבע פעמים מהטעמים שנזכרו לעיל). חלק אחר נעוץ באילוצי יומן בית המשפט - ישיבות ההוכחות נקבעו בחודש יוני לשלושה מועדים בחודשים דצמבר וינואר. יש להצר על כך ששמיעת ההוכחות לא החלה, אולם נראה כי בתקופת המעצר המוארכת ניתן יהיה, כפי שמעריכה המבקשת, לסיימה (הגם שבאי כוח המשיבים אינם שותפים להערכה זו, ניתן לומר למצער שההליך יתקדם באופן משמעותי). לכך יש להוסיף כי עבירות בנשק, ככאלה, מעידות על מסוכנות משמעותית לשלום הציבור (בש"פ 6611/10 מדינת ישראל נ' אברג'יל, פסקה 8 (22.9.2010)); בש"פ 6209/07 מדינת ישראל נ' יאסין, פסקה 5 (25.7.2007)). בענייננו, מדובר בהחזקת נשק אוטומטי ומחסנית תואמת - נשק חם המקים חזקת מסוכנות גבוהה. למשיבים אף מיוחסת עבירה של שיבוש הליכי משפט. נוסף על כך, לחובת המשיב 1 עבר פלילי בעבירות דומות; וכן תלוי ועומד נגדו עונש מאסר מותנה, שגם בו יש כדי להעיד על מסוכנותו. אשר למשיב 3 - שגם לחובתו עבר פלילי, אף אם אינו מכביד - שירות המבחן מצא כי המפקחים המוצעים על ידו אינם מסייעים להפחתת המסוכנות הנשקפת ממנו. שירות המבחן התרשם כי הלה נוטה להיגרר אחר גורמים שליליים שנמצאים בסביבת החלופה; וכי המפקחים יתקשו להוות גורמי סמכות עבורו ולהציב לו גבולות. על רקע האמור, לא מצאתי כי הכף נוטה לשחרר את המשיבים לחלופה בעת הזו.

הבקשה מתקבלת אפוא. מעצרו של המשיבים יוארך ב-90 ימים, החל מיום 16.11.2014 או עד למתן פסק-

הדין בת"פ 29955-02-14 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ"א בחשון התשע"ה (14.11.2014).

ש ו פ ט
